

صلاة الاضلاع

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

عنوان:

**بررسی انتظارات نقش مدیر از دیدگاه مدیران و دبیران و
دانش آموزان سال سوم متوسطه نظری شهرستان شاهرود و مقایسه آن با
عملکرد فعلی مدیران در سال تحصیلی ۹۰-۸۹**

استاد راهنما:

آقای دکتر محمود سعیدی رضوانی

استاد مشاور:

آقای دکتر محمدرضا آهنچیان

پژوهشگر:

مریم یغمائی

شهریور ۱۳۹۰

السلام عليك

يا علي بن موسى الرضا (ع)

باعرض ارادت و ادب به پیشگاه آقايم که آمدنم به اینجا عنایتی بود و غنیمتی

تقدیر و تسکین

جناب آقای دکتر محمود سعیدی رضوانی که در این پژوهش در سمت استاد راهنما علاوه بر دقت فراوان و نکته‌سنجی خاص علمی خویش، در تمام پیچ و خم‌های این تحقیق، کنارم بودند و دغدغه‌هایم را درک کردند و بی‌دریغ یاریم کردند تا این پژوهش را به اتمام برسانم.

و

جناب آقای دکتر محمدرضا آهنجیان که هم در سمت استاد مشاور، کمک‌های شایانی به من کردند و هم در کلاس شیرین درس روش تحقیق بینش تازه‌ای نسبت به پژوهش برایم ایجاد کردند و در آن کلاس و کلاسهای دیگر مطالب بکر و جالبی از ایشان آموختم.

و کلیه اساتید بزرگواری که در طول دوران تحصیلم در این دانشکده، علم و فضیلت به من آموختند.

و خانواده عزیزم، مرحوم پدرم، مادر بی‌همتایم. برادران و خواهرانم که در تمام طول تحصیل حمایت کردند و وجودشان گرمابخش وجودم بود. و به خصوص خواهر خوبم زینب که در نگارش این پایان‌نامه صمیمانه یاریم داد.

و دوستان عزیزم خانم‌ها:

اکرم فتحیان - زهرا السادات حسینی و زهرا مهربانی که سپاسگزار زحماتشان هستم.

تقدیم به

ساحت مقدس امام زمان (عج الله تعالی فرجه الشریف)

تقدیم به

روح نازنین پدرم که در اوج ناباوری ام پر کشید و سوگوارم کرد و نماند تا شمره تلاشم را بسیند.

تقدیم به

مادر عزیزم افسانه زنده خوبی ها و مهربانی ها

تقدیم به

استاد گرامی جناب آقای دکتر سعیدی و جناب آقای دکتر اسپهان که بانس والای خود و حمایت های بی دریغشان در سنگلاخ های زندگی ام درس انسان بودن را در عمل به من آموختند تا هرگز فراموش نکنم که زیباترین فضیلت آدمی، انسانیت است.

چکیده:

به سبب اهمیت همه جانبه‌ای که اثر بخشی نقش دارد چگونگی توجیه و یا تغییر انتظارات مربوط به نقش نیز از اهمیت برخوردار است. تحقیق پیمایشی حاضر به منظور بررسی انتظارات نقش مدیر از دیدگاه مدیران دبیران و دانش آموزان مدارس متوسطه شهرستان شاهرود و مقایسه آن با عملکرد فعلی مدیران صورت گرفته است. جامعه آماری این تحقیق را مدیران، دبیران و دانش آموزان دوره متوسطه تشکیل می‌دهند نمونه شامل ۱۲ مدیر در ۱۲ دبیرستان متوسطه نظری ۱۰۰ معلم در رشته‌های مختلف در دبیرستانهای نظری و ۲۸۴ دانش آموز سال سوم متوسطه نظری در ۱۲ کلاس در رشته‌های ریاضی، تجربی و انسانی می‌باشند که مدیران با روش سرشماری، دبیران نمونه گیری در دسترس و دانش آموزان نمونه گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار تحقیق سه پرسش‌نامه محقق ساخته برای سه گروه می‌باشند. پرسشنامه مدیران و دبیران در شش مقوله آموزش و تدریس، امور کارکنان، روابط مدرسه با اجتماع، امور ساختمان تسهیلات و تجهیزات، امور اداری و مالی و امور دانش آموزان بود اما در پرسش‌نامه دانش آموزان مقوله امور اداری و مالی حذف گردیده است. نتایج نشان داد که مدیران و دبیران با اهمیت وظایف در همه مقوله‌ها موافق‌اند دانش آموزان اهمیت وظایف در مقوله روابط مدرسه با اجتماع را تایید نکرده ولی چهار مقوله دیگر را تایید کردند. همچنین مدیران و دبیران انجام وظایف به میزان لازم توسط مدیر در هر شش مقوله را تایید کرد. در حالی که دانش آموزان در هیچ یک از مقولات انجام وظایف توسط مدیر را تایید نکردند. در یافته‌های پژوهش مشخص شد بین انتظارات مدیران و دبیران از نقش مدیر، و میزان انجام وظایف تفاوتی وجود ندارد در حالی که بین انتظارات دانش آموزان از نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر تفاوت معنادار است. همچنین در مقایسه بین ادراکات مدیران از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان مشخص شد که مدیران در چهار مقوله اول ادراک درستی از انتظارات دانش آموزان دارند ولی در مقوله آخر یعنی امور دانش آموزان ادراک آنها کافی نیست. بالاخره اینکه بین انتظار گروه دانش آموزان با مدیران در تمام مقولات به جز امور کارکنان و بین انتظارات دانش آموزان با دبیران در تمام مقوله‌ها به جز آموزش و تدریس تفاوت معنادار وجود دارد.

واژه‌های کلیدی انتظار نقش، وظایف مدیر مدرسه.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	بیان مسأله
۶	اهداف تحقیق:
۷	سؤالات تحقیق
۸	تعاریف عملیاتی اصطلاحات:

فصل دوم: پیشینه تحقیق

۱۰	پیشینه نظری
۱۴	مدیریت آموزشی در گذر تاریخ
۱۵	مدیریت علمی و مدیریت آموزشی
۱۶	مدیریت اداری مدیریت آموزشی
۱۷	مکتب روابط انسانی و مدیریت آموزشی
۱۹	نظریه‌های رفتاری و مدیریت آموزشی
۲۰	نظریه عمومی سیستمها و مدیریت آموزشی
۲۱	نظریه سیستم‌های اجتماعی و مدیریت آموزشی
۲۴	نظریه نقش و مدیریت آموزشی
۲۹	وظایف مدیران
۳۹	پیشینه تجربی تحقیق

فصل سوم: روش تحقیق

۴۸	روش انجام پژوهش
۴۸	جامعه آماری
۴۹	حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۵۰	ابزار گردآوری داده‌ها
۵۴	پایایی
۵۶	روایی
۵۶	روش تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: یافته‌ها

۵۹	مقدمه
۵۹	اطلاعات جمعیت شناختی
۶۴	نحوه ی نمره‌گذاری
	بررسی سؤال ۱: از دیدگاه مدیران مدارس متوسطه نظری یک مدیر برای ایفای نقش خویش چه وظایفی را باید انجام بدهد؟
۶۵	

۷۰	بررسی سؤال ۲:
۷۵	بررسی سؤال ۳:
۷۹	بررسی سؤال ۴:
۸۳	بررسی سؤال ۵:
۸۸	بررسی سؤال ۶:
۹۲	بررسی سؤال ۷:
۹۶	بررسی سؤال ۸:
۱۰۱	بررسی سؤال ۹:
۱۰۶	بررسی سؤال ۱۰:
۱۱۰	بررسی سؤال ۱۱:

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۱۱۶	بحث و نتیجه‌گیری
۱۱۶	۵-۱- بررسی میزان اهمیت وظایف مدیران از دیدگاه مدیران، دبیران و دانش‌آموزان.....
۱۱۹	۵-۲- بررسی میزان انجام وظایف توسط مدیران از نظر مدیران، دبیران و دانش‌آموزان.....
۱۲۰	۵-۳- بررسی تفاوت میان انتظار از نقش یک مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیران از دیدگاه مدیران، دبیران و دانش‌آموزان.....
۱۲۴	۵-۴- بررسی تفاوت ادراکات مدیران از انتظارات دانش‌آموزان با انتظارات واقعی دانش‌آموزان.....
۱۲۵	۵-۵- بررسی تفاوت میان انتظارات مدیران، دبیران و دانش‌آموزان از نقش یک مدیر.....
۱۲۷	محدودیت‌های پژوهش
۱۲۷	پیشنهادات کاربردی
۱۲۸	پیشنهادهاى پژوهشى
۱۳۰	منابع و مأخذ:
۱۳۴	منابع انگلیسی:
۱۳۷	پیوست ۱
۱۴۷	پیوست ۲
۱۵۸	پیوست ۳

فهرست جداول

- جدول ۱-۲ فهرستی از مهارت‌های مدیریت طبق الگوی قبلی
- جدول ۲-۲ مهم‌ترین وظایف مدیران آموزشی از نظر متخصصان
- جدول ۳-۱ تعداد سوالات در هر مقوله برای هر پرسشنامه
- جدول ۳-۲ تعداد گویه‌های حذف شده از هر مقوله در پرسشنامه اولیه
- جدول (۴-۰-۱) نمونه آماری مدیران بر حسب درجه مدرک تحصیلی
- جدول (۴-۰-۲) نمونه آماری مدیران بر حسب سابقه مدیریت
- جدول (۴-۰-۳) نمونه آماری مدیران بر حسب سن
- جدول (۴-۰-۴) نمونه آماری دبیران بر حسب جنسیت
- جدول (۴-۰-۵) نمونه آماری دبیران بر حسب رشته تدریس
- جدول (۴-۰-۶) نمونه آماری بر حسب درجه مدرک تحصیلی
- جدول (۴-۰-۷) نمونه آماری بر حسب سابقه تدریس
- جدول (۴-۰-۸) نمونه آماری دبیران بر حسب سن
- جدول (۴-۰-۹) نمونه آماری دانش‌آموزان بر حسب جنسیت
- جدول (۴-۰-۱۰) نمونه آماری بر حسب رشته تحصیلی
- جدول (۴-۰-۱۱) نمونه آماری بر حسب شغل پدر
- جدول (۴-۰-۱۲) نمونه آماری بر حسب معدل
- جدول (۴-۰-۱۳) نمونه آماری بر حسب سن
- جدول ۴-۱-۱ اهمیت وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله آموزش و تدریس
- جدول ۴-۲-۲ اهمیت وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور کارکنان
- جدول ۴-۱-۳ اهمیت وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله روابط مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۱-۴ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور ساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۱-۵ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور امور اداری و مالی
- جدول ۴-۱-۶ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور دانش‌آموزان
- جدول ۴-۲-۱ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور آموزش و تدریس
- جدول ۴-۲-۲ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور کارکنان
- جدول ۴-۲-۳ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۲-۴ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور ساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۲-۵ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور اداری و مالی

- جدول ۴-۲-۶ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموردانش آموزان
- جدول ۴-۳-۱ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورآموزش
- جدول ۴-۳-۲ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورامور کارکنان
- جدول ۴-۳-۳ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورروابط مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۳-۴ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۳-۵ اهمیت میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموردانش آموزان
- جدول ۴-۴-۱ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورآموزش و تدریس
- جدول ۴-۴-۲ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور کارکنان
- جدول ۴-۴-۳ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورروابط مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۴-۴ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۴-۵ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموراداری و مالی
- جدول ۴-۴-۶ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموردانش آموزان
- جدول ۴-۵-۱ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورآموزش و تدریس
- جدول ۴-۵-۲ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور کارکنان
- جدول ۴-۵-۳ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورروابط مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۵-۴ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورامور ساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۵-۵ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموراداری و مالی
- جدول ۴-۵-۶ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموردانش آموزان
- جدول ۴-۶-۱ میزان وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورآموزش و تدریس
- جدول ۴-۶-۲ میزان انجام وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امور کارکنان
- جدول ۴-۶-۳ میزان انجام وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورروابط مدرسه با اجتماع
- جدول ۴-۶-۴ میزان انجام وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله امورساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۶-۵ میزان انجام وظایف مدیران از دیدگاه مدیران در مقوله اموردانش آموزان
- جدول ۴-۷-۱ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله آموزش و تدریس از نظر مدیران
- جدول ۴-۷-۲ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور کارکنان از نظر مدیران
- جدول ۴-۷-۳ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله روابط مدرسه با اجتماع از نظر مدیران
- جدول ۴-۷-۴ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور ساختمان و تسهیلات از نظر مدیران

جدول ۴-۷-۵ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور اداری و مالی از نظر مدیران

جدول ۴-۷-۶ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله دانش آموزان از نظر مدیران

جدول ۴-۸-۱ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله آموزش و تدریس از نظر دبیران

جدول ۴-۸-۲ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور کارکنان از نظر دبیران

جدول ۴-۸-۳ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله روابط مدرسه با اجتماع از نظر دبیران

جدول ۴-۸-۴ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله ساختمان، تسهیلات، تجهیزات از نظر دبیران

جدول ۴-۸-۵ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور اداری و مالی از نظر دبیران

جدول ۴-۸-۶ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور دانش آموزان از نظر دبیران

جدول ۴-۹-۱ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله آموزش و تدریس از نظر دانش آموزان

جدول ۴-۹-۲ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور کارکنان از نظر دانش آموزان

جدول ۴-۹-۳ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله روابط مدرسه با اجتماع از نظر دانش آموزان

جدول ۴-۹-۴ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله ساختمان، تسهیلات، تجهیزات از نظر دانش آموزان

جدول ۴-۹-۵ مقایسه میان انتظارات نقش مدیر و میزان انجام وظایف توسط مدیر در مقوله امور دانش آموزان از نظر دانش آموزان

جدول ۴-۱۰-۱ ادراک مدیر از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان در مقوله آموزش و تدریس

جدول ۴-۱۰-۲ ادراک مدیر از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان در مقوله امور کارکنان

جدول ۴-۱۰-۳ ادراک مدیر از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان در مقوله روابط مدرسه با اجتماع

- جدول ۴-۱۰-۴ ادراک مدیر از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان در مقوله ساختمان، تسهیلات، تجهیزات
- جدول ۴-۱۰-۵ ادراک مدیر از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان در مقوله امور دانش آموزان
- جدول ۴-۱۱-۱: تحلیل چند متغیری بر روی نمرات مولفه های وظایف مدیران در سه گروه براساس آماره پیلایی تریس
- جدول ۴-۱۱-۲: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری برای تاثیر سمت گروههای مورد مطالعه بر مقوله های وظایف مدیران
- جدول ۴-۱۱-۳: نتایج حاصل از آزمون توکی در بررسی مقایسه های دوبه دوی گروهها در هر یک از مقوله های وظایف مدیران
- جدول ۴-۱۱-۴ میانگین هر یک از گروهها در هر مقوله از لحاظ اهمیت انجام وظایف (انتظارات گروهها)

فصل اول

کلیات

بیان مسأله

«دیگر زمان اینکه دانش آموزان بدون چون و چرا برنامه های آموزشی را بپذیرند سپری شده و در شکل گرفتن تغییرات آموزش آنان فعالان امروز هستند. حتی دامنه‌ی شرکت دانش آموزان در تصمیم گیری می‌باید به سایر برنامه‌های مدرسه نیز کشیده شود» (جیمز م ولی فام^۱، ۱۳۷۳). سازمان آموزش و پرورش، نهادی است که از دیر باز نقشی سازنده و بنیادی در بقاء و تکامل فرهنگ جامعه بشری داشته است. در این میان مدارس به عنوان واحدهای عملیاتی رسمی این نظام نقش و جایگاه مهمی در تحقق اهداف آموزشی این سازمان داشته‌اند. از آن سو کشور ما، به لحاظ هرم سنی کشوری جوان است و درصد قابل توجهی از جمعیت کشور را جوانان و نوجوانان تشکیل می‌دهند. در مدارس متوسطه، نوجوانان قسمت قابل توجهی از وقت خود را در آن می‌گذرانند و همراه با تحصیل و آشنایی با درس‌های گوناگون ضمن شرکت در فعالیت‌های گروهی، دیدگاه‌های متفاوت نسبت به زندگی را فرا می‌گیرند و بین دنیای تحصیل و زندگی واقعی ارتباط برقرار می‌کنند. لازم است در این مدارس، انتظار نوجوانان در نظر گرفته شود تا آنان از طریق فراهم نمودن زمینه مشارکت گروهی و ایجاد مسئولیت پذیری رشد همه جانبه بهتری داشته باشند.

این دید آرمانی به مدارس در حالی است که مدارس ایران چنانچه علاقه بند اشاره می‌کند متأسفانه هنوز به شیوه‌هایی که در نیم قرن گذشته شکست آفرین بوده‌اند اداره می‌شوند (علاقه بند، ۱۳۸۱). و رفتارهای مدیریت و رهبری در آنها با تحولات آموزش و پرورش در این عصر هم‌نوایی ندارد (همان منبع). در حالی که چنانچه قرایی مقدم، تاکید دارد اکنون عصر مدیریت و رهبری

^۱ - Li pham. James,m.

است و موفقیت نهادها و سازمان‌ها، تا حد زیادی به کارایی و اثربخشی مدیریت بستگی دارد. (قرایی مقدم، ۱۳۷۵).

از سوی دیگر، باز از بین انواع مدیریت، مدیریت بر سازمان‌های آموزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا تمام اهداف و عوامل این سازمان، انسانی است (صافی، ۱۳۷۷). در واقع اگر چه سازمان مدرسه، همیشه سازمانی با خصوصیات منحصر به فرد است اما باز مدرسه مطلوبی که مدنظر است، یک مدرسه ویژه است. مدرسه‌ای با جو مناسب، مدرسه‌ای که افراد در آن احساس مالکیت و مسئولیت کنند. مدرسه‌ای که دانش آموزان بتوانند با خیالی آسوده و اطمینان از برآورده شدن انتظارات با میل و رغبت درونی از امکانات و تسهیلات آموزشی بهره گرفته، ذوق و استعداد خویش را شکوفا و بارور نمایند. مدیر شخصی است که همواره نقش خویش را در میانکنش‌های روزانه افراد و گروه‌های مرجع که وی با آنان کار می‌کند تعریف و باز تعریف می‌نماید و بر این اساس انتظارات از نقش را که خود مدیر مدرسه و گروه‌های مرجع مهم از جمله معلمان و دانش‌آموزان از وی دارند را به دقت بررسی و ارزیابی کرده و خواسته‌های مشروع را به اجرا در می‌آورد.

بدین ترتیب آنجا سازمانی است که نشانه‌های احساس هویت و کسب کمال فردی و جمعی در آن هویدا است. مدیران، معلمان و دانش‌آموزان همه با هم در امور مدرسه مشارکت داشته و بین همه اعضا اعتمادی سالم برقرار می‌باشد.

شرح مدرسه‌ای که در بالا گذشت توصیف مدرسه‌ای است با یک رهبری موفق. رهبری که زیر دستان برای وی احترام و ارزش قائلند و او نیز برای پیروان حرمت و شأن ویژه قائل است. در

چنین مدرسه‌ای خواسته‌ها و انتظارات افراد مد نظر قرار می‌گیرد و از تمام نیروها و استعدادها ی انسانی در حد توان بهره گرفته می‌شود. در هر مدرسه‌ای با هر درجه از موفقیت در کسب هدف‌ها، این سوال قابل طرح خواهد بود که: آنچه یک مدیر را در نظر دبیران و دانش‌آموزان موفق جلوه می‌دهد انجام چه وظایفی است؟ دانش‌آموزان به عنوان یک زیرگروه اصلی و مهم برای چگونه مدیری ارزش قائلند؟ علاوه بر دانش‌آموزان، دبیران مدارس در این زمینه چه نظری دارند؟

می‌توان انتظار داشت که بین نگرش‌ها و انتظارات مدیران با معلمان و دانش‌آموزان در پاسخ به سوال بالا، تفاوت‌های غیرقابل انکاری وجود دارد. به سبب اهمیت همه‌جانبه‌ای که اثربخشی نقش دارد، چگونگی توجیه و یا تفسیر انتظارات مربوط به نقش نیز از اهمیت برخوردار است (جیمز و لی فام، ۱۳۷۳). یک مدیر برای رسیدن به قله موفقیت لازم است از آن سوی شیشه‌ها نیز منظره مدیریت و رهبری خود را نظاره کرده و براین انتظارات واقف باشد. مسأله توجه به انتظارات آنقدر مهم است که جعفری مقدم (۱۳۸۵) در پنج گامی که برای بهبود مدیریت بر شمرده گام دوم را بررسی انتظارات ذکر نموده است. در واقع در این تحقیق آنچه مورد بررسی قرار می‌گیرد مثلث و منشور انتظارات در مدیریت آموزشی است. بر اساس مطالب لی فام و هو (به نقل از بهرنگی، ۱۳۷۱) سه نوع انتظار از نقش مدیر را می‌توان به شکل مثلثی ترسیم نمود که یک ضلع آن برداشت مدیر از نقش و وظایف خویش، ضلع دیگر انتظارات دانش‌آموزان از نقش مدیر مطلوب و بالاخره ضلع سوم، برداشتی است که مدیر از تصور دیگران از نقش و وظایف خود دارد، می‌توان مثلث دیگری نیز تصور کرد که هر یک از این سه گروه ادراک خود را از وضع

موجود گزارش می‌کند که در نتیجه دو نقش آرمانی و واقعی جلوه‌گر خواهد شد (بهرنگی، ۱۳۷۱).

دامنه وسیع روابط انسانی در نظام اجتماعی آموزشگاه‌ها و پیچیدگی روابط مدیران را موظف می‌سازد تا به شناخت نظرات و انتظارات مختلف از نقش خود تلاش کنند و با ایجاد هماهنگی و تفاهم متقابل از سو تعبیرها و اختلاف در برداشت‌ها بکاهند و بر کارایی و تأثیر روابط انسانی خود بیافزایند (همان منبع). چنان‌که جیمز و لی فام (۱۳۷۳) اشاره می‌کنند پژوهش در میان کنش گروه‌ها روشن می‌نماید که امکان بهبود گسترش در مهارت‌های مربوط به تفاهم موجود است که در ارتقا کیفیت کار مدیران نکته قابل توجهی است و باز به طور ویژه توجه به انتظارات و تصورات دانش‌آموزان از یک رهبر موفق در مدرسه، موضوعی است که از دید پژوهشگران چون دمپستر و لیزیو (۲۰۰۷) بسیار مهم تلقی شده و بر انجام تحقیقات جدید در این زمینه تأکید گردیده است.

سوالاتی که این تحقیق به دنبال پاسخگویی به آنها می‌باشد عبارتند از: آیا بین انتظارات از نقش مدیر و عملکرد واقعی وی در حال حاضر میان هر گروه و بین سه گروه دانش‌آموزان، دبیران، و مدیران تفاوت محسوسی وجود دارد؟ مدیر تا چه حد از این تفاوت‌ها آگاه است؟ آیا انتظارات خاص دانش‌آموزان برای مدیران مهم تلقی شده‌است؟

اهداف تحقیق:

هدف کلی تحقیق:

بررسی انتظارات نقش و نیز عملکرد فعلی مدیران از دیدگاه مدیران، دبیران و دانش آموزان مدارس متوسطه و یافتن تفاوت‌ها در سه گروه.

اهداف جزئی:

- ۱- بررسی انتظارات مدیران مدارس متوسطه نظری از نقش یک مدیر
- ۲- بررسی انتظارات دبیران مدارس متوسطه نظری از نقش یک مدیر
- ۳- بررسی انتظارات دانش آموزان مدارس متوسطه نظری از نقش یک مدیر
- ۴- بررسی عملکرد فعلی مدیران (در انجام وظایفشان) از دیدگاه مدیران مدارس متوسطه
- ۵- بررسی عملکرد فعلی مدیران (در انجام وظایفشان) از دیدگاه دبیران مدارس متوسطه
- ۶- بررسی عملکرد فعلی مدیران (در انجام وظایفشان) از دیدگاه دانش آموزان مدارس متوسطه
- ۷- بررسی تفاوت بین انتظار نقش مدیر و عملکرد فعلی مدیران از نظر مدیران مدارس متوسطه
- ۸- بررسی تفاوت بین انتظار نقش مدیر و عملکرد فعلی مدیران از نظر دبیران مدارس متوسطه
- ۹- بررسی تفاوت بین انتظار نقش مدیر و عملکرد فعلی مدیران از نظر دانش آموزان مدارس متوسطه
- ۱۰- بررسی تفاوت میان ادراکات مدیران از انتظارات دانش آموزان با انتظارات واقعی دانش آموزان مدارس متوسطه از نقش یک مدیر
- ۱۱- بررسی انتظارات نقش مدیر میان مدیران، دبیران و دانش آموزان.

سؤالات تحقیق

- ۱- از نظر مدیران مدارس متوسطه یک مدیر برای ایفای نقش خویش چه وظایفی را باید انجام دهد؟
- ۲- از نظر دبیران مدارس متوسطه یک مدیر برای ایفای نقش خویش چه وظایفی را باید انجام دهد؟
- ۳- از نظر دانش آموزان مدارس متوسطه یک مدیر برای ایفای موفق نقش خویش چه وظایفی را باید انجام دهد؟
- ۴- مدیران مدارس متوسطه در حال حاضر از نظر خود مدیران چه وظایفی را انجام می دهند؟
- ۵- مدیران مدارس متوسطه در حال حاضر از نظر دبیران چه وظایفی را انجام می دهند؟
- ۶- مدیران مدارس متوسطه در حال حاضر از نظر دانش آموزان چه وظایفی را انجام می دهند؟
- ۷- آیا بین میزان انتظار مدیران از نقش یک مدیر با میزان انجام وظایف توسط مدیران تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۸- آیا بین میزان انتظار دبیران از نقش یک مدیر با میزان انجام وظایف توسط مدیران تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۹- آیا بین میزان انتظار دانش آموزان از نقش یک مدیر با میزان انجام وظایف توسط مدیران تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۱۰- آیا بین ادراک مدیران از انتظارات دانش آموزان از نقش مدیر با انتظارات واقعی دانش آموزان تفاوت معناداری وجود دارد؟

۱۱- آیا بین انتظارات مدیران، دبیران و دانش آموزان از نقش یک مدیر تفاوت معناداری وجود دارد؟

تعاریف عملیاتی اصطلاحات:

انتظار نقش: منظور جمع پاسخ‌هایی است که به سؤالات پرسشنامه محقق ساخته که میزان اهمیت وظایف مدیران را می‌سنجد (توسط هر گروه به طور جداگانه) داده می‌شود.

عملکرد فعلی مدیران: منظور جمع پاسخ‌هایی است که سؤالات پرسشنامه محقق ساخته که میزان انجام وظایف توسط مدیران را می‌سنجد (توسط هر گروه به طور جداگانه) داده می‌شود.